

GYULAI LÍVIUSZ Munkabeszélgetés Weöres Sándorral

Ha emlékezetem nem csal, a hetvenes évek elején történt, hogy telefonáltak a Magvető Könyvkiadóból munkaügyben. Náluk amolyan „házi szerzőnek” számítottam. Az első illusztrációs munkám, ami könyvben megjelent, szintén nekik köszönhető, így mindig számíthattam egy-egy igényesebb feladatra.

Ez esetben Weöres *Psychéje* volt a megbeszélés tárgya; a kéziratot megkaptam és egy rövid összefoglalót.

Kiderült, csodálatos, a magyar irodalomban is unikumnak számító alkotás, ami nyílt, szókimondó szexuális jeleneteivel is kitért, a kor álszent, prúd szemléletét felrúgta, ezt az összefoglaló is érintette. Elolvastván a kéziratot – Weöres Sándor remekművét –, egyértelmű volt nekem, akkori fiatalembernek, hogy ez az a „labda”, amire minden illusztrátor vágyik! Volt már a „praxisomban” jó néhány, a kiadótól kapott szép, műves munkát igénylő feladatom (Mészöly Dezső: *Villon és a többiek* – aranyérmét kapott a Lipcsei Könyvbiennálén, az IBA-n, Szerb Antal: *A királyné nyakláncja*).

De ez más volt. Igazi próbatétel, hisz újdonsággal, nagyszerű költői játékával méltó „köntöst” kívánt. Jelentkezett a kiadó, hogy a szerző szeretne találkozni velem, mielőtt nekilátnék a munkának. Az akkori műszaki vezető társaságában elmentünk a Mesterhez. (Közbeszúrom, hogy a kiadóbéli „mentorom”, műszaki vezetőm már a pályám elején tanácsolta jóindulattal, nem ajánlatos a szerzőkkel találkozni az illusztrátoroknak, mert jószerével „elviszik őket az erdőbe”. De most a kiadó is kért, tegyek eleget a meghívásnak, és én természetesen boldogan, tele várakozással mentem a találkozóra!)

Otthonukban Károlyi Amyval, a feleségével fogadtak, nagyon jó kis beszélgetés alakult ki a

Mester és szerénységem között, hiszen olyan izgalmas feladat előtt álltam, hogy pl. arcot kellett adnom a költőnőnek, akit a Mester álmódott meg, és ebben a csodás játékban – én mázlista – nem kis szerep jutott nekem! Egyetértettünk, egy szép kiállítású könyv lehetőségére nyílt alkalom, de az idő rövid (a megjelenés előtt döntött a kiadó, hogy illusztráltatja).

A Mester szép küllemű könyveket vett elő – főleg olasz kiadók kiadványait, úgy emlékszem –, nagy gyönyörűséggel forgattuk őket, s ígértem, megpróbálok felnőni a feladathoz, és a művet olvasva tudtam, nem akármilyen élvezet lesz! Az idő rövidsége miatt mondtam neki, hogy inkább *Psyché* korának hangulatát (ami Kazinczyé, Kölcseyé) próbálom ábrázolni mint háttérrel, természetesen *Psyché* alakját „kitalálom” a Mester megálmódott nőalakjának felélesztésével.

Sokat, sokáig beszélgettünk, mai napig a fülemben cseng Weöres Sándor jellegzetes orgánuma. Károlyi Amy közben kávéfőzött, de a konyhából is figyelemmel kísérte diskurzusunkat. Szóba került például, hogy milyen lehetett *Psyché* írása? Ajánlottam neki, hogy talán Szendrey Júlia, Petőfi hitvesének kézirata segíthet, hisz nőiességében olyan lehetett, mint *Psyché*,

ugyanakkor a kor divatja szerint (George Sand volt a minta, rövid haj, férfi ruhák), külsőségekben is emlékeztet rá, így talán az egyéniségükből fakadó hasonlóság az írásmódban is tükröződhet. Fellelhető a Széchényi Könyvtár kéziratárában.

Szóba hoztam, hogy nem tartom szerencsésnek egy fiktív költészetet bemutató műbe egy élő, valóságos kortárs költő – Ungvárnémeti Tóth László – megjelent kötetét (annak borítóját) reprodukálni. Ilyenkor látszik, egy fiatal mit megenged magának, de olyan oldott, közvetlen társalgás folyt közöttünk e remekművet körbejárva, hogy könnyen megfeledeztem róla, hogy egy író-zsenivel társalgok. Felejtetetlen órák voltak, s hogy tetszett-e végül is a „produkcióm”? Pár év múlva felkért aktuális, megjelenő könyve illusztrálására...

Gyulai Líviusz: *Psyché*